

op
vraag

code

dag en
nacht

uit-
sluitend

aan-
leggen

infor-
meren

huid-
op-
huid

geen
(fop)-
speen

borst-
voedings-
beleid

begeleiding
van alle
moeders

des-
kundig-
heid

AZ Sint-Lucas,
een hart voor
borstvoeding

Betrouwbare zorg betekent voor een babyvriendelijk ziekenhuis dat ...

1. het een **beleid** heeft over **zuigelingenvoeding volgens de internationale borstvoedingsrichtlijnen** dat gekend is bij alle medewerkers van de diensten moeder en kindzorg.
2. de **medewerkers opgeleid** worden om dit beleid uit te voeren.
3. **aanstaande ouders** in het ziekenhuis **informatie** krijgen over de voordelen en de praktijk van borstvoeding geven.
4. moeder en kind onmiddellijk na de geboorte, gedurende minimum een uur, kunnen genieten van **huid-op-huid contact** en dat ze geholpen worden bij hun **eerste borstvoeding**.
5. moeders geleerd worden hoe ze hun baby kunnen **aanleggen** en hoe ze hun melkproductie in stand kunnen houden wanneer ze van hun baby gescheiden worden.
6. pasgeborenen **geen andere voeding** krijgen dan borstvoeding, tenzij om medische reden.
7. moeder en kind **dag en nacht** bij elkaar op de kamer blijven.
8. er gestreefd wordt naar **borstvoeding op verzoek van de baby**.
9. er aan pasgeborenen die borstvoeding krijgen **geen (fop)speen** gegeven wordt.
10. moeders bij ontslag uit het ziekenhuis verwezen worden naar **borstvoedings-begeleidingsgroepen**.

In AZ Sint-Lucas wordt er, in naleving van wettelijke bepalingen en een internationale gedragscode, geen reclame gemaakt voor vervangingsmiddelen voor moedermelk.

1. Sint Lucas heeft een beleid over zuigelingenvoeding volgens de internationale borstvoedingsrichtlijnen dat gekend is bij alle medewerkers van de diensten moeder en kindzorg

- ◆ Het beleid is gebaseerd op de 10 vuistregels van de wereldgezondheidsorganisatie en UNICEF voor het welslagen van borstvoeding.
- ◆ Het beleid promoot borstvoeding als de beste start voor een optimale gezondheid.
- ◆ Het beleid staat garant voor steun aan alle moeders, borstvoedende en niet borstvoedende.
- ◆ Het beleid beschermt borstvoedende moeders tegen iedere vorm van promotie over kunstvoeding.
- ◆ Iedere arts en medewerker kent dit beleid en geeft gelijklopend advies. Praktische tips ter ondersteuning kunnen aanvullend zijn.

2. De medewerkers van de diensten moeder- en kindzorg worden opgeleid om het borstvoedingsbeleid uit te voeren.

- ◆ Alle artsen en medewerkers hebben de nodige opleiding gekregen en kennen de afspraken.

3. Aanstaande ouders krijgen informatie over de voordelen en de praktijk van borstvoeding geven.

- ◆ Om zoveel mogelijk mensen te bereiken, worden er infosessies georganiseerd, een beurs, prenatale consultatie door een vroedvrouw

en hebben we onze brochure 'ABC van de borstvoeding'

- ◆ Belangrijke onderwerpen bij deze informatie zijn:
- ◆ Uitsluitend borstvoeding: het beste voor u en uw kind de eerste 6 maanden.
- ◆ Moedermelk: antistoffen en andere stoffen beschermen uw baby!
- ◆ Huid-op-huid: uw baby sneller goed aan de borst, warm en rustig...
- ◆ Dag en nacht samen: frequenter aanleggen... meer melk!

4. Onmiddellijk na de geboorte kunnen moeder en kind, gedurende minimum een uur, genieten van huid-op-huid contact. Zij worden geholpen bij hun eerste borstvoeding.

- ◆ Huid-op-huid op de buik van de moeder komt ten goede aan de band tussen moeder en kind en helpt uw baby aanpassen aan het leven buiten de baarmoeder. Wanneer dit door omstandigheden niet lukt, is huid-op-huid op de buik van de partner een volwaardig alternatief!
- ◆ Wij zorgen ervoor dat de eerste kennismaking en borstvoeding rustig en in alle intimiteit kan verlopen. Sommige baby's zullen onmiddellijk drinken, anderen wat later. We helpen u graag waar nodig.

5. Moeders leren hoe ze hun baby kunnen aanleggen en hoe ze hun melkproductie in stand kunnen houden wanneer ze

van hun baby gescheiden worden.

- ◆ Na de geboorte krijgt u de nodige uitleg en hulp bij het aanleggen, met aandacht voor de manier waarop u kan nagaan of uw baby correct aan de borst ligt en zuigt.
- ◆ Gedurende de eerste dagen zal u ook geleerd worden hoe u met de hand moedermelk kunt kolven.
- ◆ Indien uw baby opgenomen wordt op een gespecialiseerde dienst (neonatologie, pediatrie...) of indien gewenst krijgt u uitleg over het machinaal kolven, bewaren en het transporteren van moedermelk. Er zijn steeds elektrische afkolfapparaten beschikbaar voor individueel gebruik.

6. Pasgeborenen krijgen *geen andere voeding dan borstvoeding, tenzij om medische reden.*

- ◆ Uitsluitend borstvoeding gedurende de eerste 6 levensmaanden biedt het meeste gezondheidsvoordeel voor moeder (verminderde kans op bepaalde vormen van kanker ...) en kind (preventie van infecties van de bovenste luchtwegen en het maag-darmstelsel, allergieën, suikerziekte, ...)
- ◆ Bijvoeding kan aanleiding geven tot het moeilijker op gang komen van de borstvoeding en het vroegtijdig afbouwen van de melkproductie.

7. Moeder en kind blijven *dag en nacht samen bij elkaar op de kamer.*

- ◆ Wanneer moeder en baby 24 uur op 24 samen blijven, leert de moeder de hongersignalen van het kind het best herkennen. Hierdoor wordt borstvoeding op verzoek van de baby bevorderd.
- ◆ Vaak krijgt de moeder het twee tot drie dagen na de bevalling flink lastig en is ze vooral 's nachts ten einde raad. Dit is normaal en heeft te maken met hormonen en de toegenomen vraag naar moedermelk bij de baby. Wanneer vanaf het begin op verzoek wordt gevoed, zal het melkaanbod gelijke tred nemen met de vraag van de baby.

8. Er wordt gestreefd naar *borstvoeding op verzoek van de baby*

- ◆ Een gezonde pasgeboren baby mag aan de borst gelegd worden iedere keer dat hij dit zelf aangeeft. Verwacht niet al te vlug regelmaat in zijn vraag naar voeding. Deze kan van dag tot dag wijzigen.
- ◆ Wakker worden, likken, bewegen van de ledematen, hand naar de mond brengen, ... zijn vroege hongersignalen. Wacht niet om borstvoeding te geven tot uw baby weent. Wenen is een laat hongersignaal en kan een beginnende borstvoeding bemoeilijken.
- ◆ Respecteer de slaapmomenten van uw baby. Enkel bij luie baby's kan het soms nodig zijn ze te wekken. Doe dit steeds in overleg met een zorgverlener, die u zal aanleren hoe u uw baby kunt stimuleren om alert te worden bij de voeding.

- ◆ Wanneer uw baby onverzadigd blijft na de borstvoeding is observatie van de aanleg- en zuigtechniek door een zorgverlener zeker noodzakelijk.
- 9. Er wordt aan pasgeborenen die borstvoeding krijgen *geen speen of fopspeen* gegeven.**
- ◆ We raden het gebruik van (fop)spenen af. De zuigtechniek aan een (fop)speen is anders dan aan de borst en zuigverwarring kan de borstvoeding negatief beïnvloeden. Daarnaast kan het gebruik van een fopspeentje het afstemmen van vraag en aanbod verstoren.
  - ◆ Er zijn alternatieven waarbij de drinktechniek minder nadeel zal ondervinden, bijv. een lepeltje of spuitje. Geen nood, er staat altijd iemand klaar om u die technieken te helpen onder de knie te krijgen.
- 10. Moeders worden bij ontslag uit het ziekenhuis verwezen naar *borstvoedingsbegeleidingsgroepen*.**
- ◆ Bij ontslag uit het ziekenhuis krijgt u van ons een overzicht van alle thuiszorgdiensten met de vermelding bij wie u voor wat terecht kunt.
  - ◆ Voor een overzicht van de borstvoedingsorganisaties verwijzen we graag naar de brochure van Kind en Gezin: 'Borstvoeding, de ideale start'.

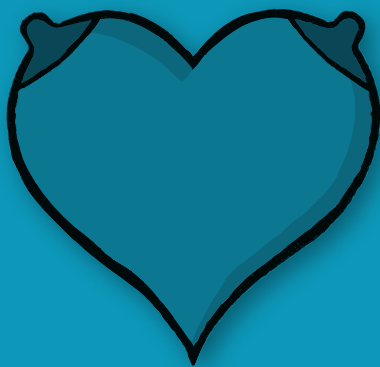
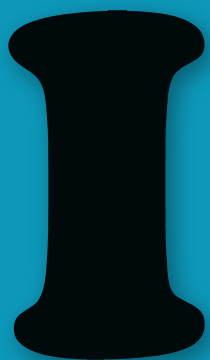
Betrouwbare zorg betekent voor een babyvriendelijk ziekenhuis *ook nog dat...*

We een moedervriendelijk beleid hebben waarin beschreven staat hoe zwangere vrouwen en hun partner naar de bevalling toe begeleid worden. Dit met respect voor het natuurlijk verloop ervan vanuit de visie:

‘De natuur als het kan, de techniek als het moet’

Aanstaande ouders informeren we graag over de aspecten van dit beleid:

1. de zwangere vrouw in arbeid kan **kiezen wie haar vergezelt** tijdens haar verblijf op de verlosafdeling. Een extra vertrouwenspersoon naast de partner kan ervoor zorgen dat de vrouw zich constant psychologisch en lichamelijk ondersteund voelt wat een positieve invloed kan hebben.
2. de zwangere vrouw kan tijdens de arbeid naar behoefte drinken en een lichte maaltijd gebruiken tenzij hiervoor een medische tegenindicatie bestaat.
3. vrouwen in arbeid worden ondersteund om zoveel mogelijk natuurlijke middelen te gaan gebruiken om de pijn te verlichten. De steun en begeleiding door de vroedvrouw, de continue aanwezigheid van de partner en/of een vertrouwenspersoon, zijn hierbij zeer belangrijk. Daarnaast is ook relaxatie essentieel. Hiervoor worden allerlei middelen ter beschikking gesteld: zitbal, positioneringskussen, kersenpittenkussen, zachte muziek, huiselijke verloskamer met ontspannings- en bevallingsbad... Vanzelfsprekend wordt, zoals steeds, de keuze van de vrouw hierbij gerespecteerd.
4. de zwangere vrouw in arbeid wordt aangemoedigd om rond te wandelen en in beweging te blijven omdat dit het geboorteprocés bevordert.
5. invasieve technieken zoals het kunstmatig breken van de vliezen, het versnellen of het op gang brengen van de arbeid, keizersnede,... worden vermeden tenzij daar een medische reden voor is, die aan de zwangere verduidelijkt wordt.

vzw AZ Sint-Lucas & Volkskliniek
campus Sint-Lucas, Groenebriel 1, 9000 Gent
campus Volkskliniek, Tichelrei 1, 9000 Gent
tel. 09-224 61 11, info@azstlucas.be

